

Чи був шведський монарх у Кричильську?

З історичних джерел відомо, що під час Північної війни між Росією та Швецією шведи зупинились у Степані, який ще за часів Київської Русі був удільним князівством. З початком війни (1700-1721 рр.) вони окупували містечко. Російські війська перебували в той час в Острозі, Великих Межирічах, Дубні. Після взяття Гродного в Степань прибув Карл XII. Тут у католицькому храмі він побував на богослужінні.

Якщо вірити переказам, то шведський король і полководець певний час квартирували в одному з найдавніших сіл Полісся - Кричильську. Житель села М.Т. Левчук розповів, що його однокласникам пощастило прочитати давню книжку, в якій ішлося про той період історії, де згадувались Степань і Кричильськ. Власник цієї книжки, колишній учень, який навчався в п'ятдесятих роках, давно виїхав із села і про долю тієї унікальної літератури вже нічого не відомо. А зі спогадів тепер можна взяти не дуже багато.

Розповідалось, що Карл XII прийняв бій з військами Петра I біля старовинного городища між селами Кричильськ і Корост. До речі, теперішній Корост мав зовсім іншу назву, а саме Кураш, яку не треба плутати з назвою іншого Кураша, що в Дубровицькому районі. Тоді шведи відійшли до Кричильська та зупинились на постій у маєтку місцевого поміщика, де сьогодні розмістились кафе "Мрія" та господарський магазин. Цікава деталь: шведи дуже рідко кидали тіла своїх воїнів після бою. А оскільки часу, щоб їх поховати, з певних причин не завжди вистачало, вони пересипали їх вапном, щоб при першій-ліпшій нагоді віддати землі.

Отож, зупинившись у селі, приблизно там, де сьогодні будинки Михайла Шепеля та Івана Конька, шведи влаштували невеличке кладовище. Уважний читач може запитати: "А з яких джерел такі дані?". Річ у тому, що господарі, коли обробляли свої присадибні ділянки, виорювали, на перший погляд, дивні речі. Вони були схожі на невеликі надгробні плити. Очевидець стверджував, що на одній з таких плит можна було прочитати закінчення слова, а саме "берг". Можна припустити, що це було закінчення прізвища скандинавського походження, наприклад, Ліндберг. Хоч, можливо, це тільки здогад, усе ж наводить на думку, що події далекої давнини відбувались в нашому краї. Скільки на городі було таких плит, тепер сказати важко. Покійний директор клубу Я.М. Лисий мені особисто говорив, що бачив приблизно три-чотири. Він також повідомив, що одну з них у 60-70 роках забрав хтось із Рівного.

Отож, якщо пов'язати перекази, що прийшли до нас із минувшини, з історичними бодай маленькими джерелами, можна насмілитись стверджувати, що події Північної війни не обминули й нашого краю.

Леонід КУЛШ